

ZASTĘPCA
DYREKTORA GENERALNEGO
SŁUŻBY WIĘZIENNEJ

Warszawa, dnia 22 maja 2020 roku

BO.100.1.2020.ATO

Pani/Pan
Dyrektor Okręgowy
Służby Więziennej
Rektor Komendant WSKiP
Komendant Centralnego Ośrodka Szkolenia
Komendanci Ośrodków Szkolenia
Komendant Ośrodka Doskonalenia Kadr

W ramach kontynuacji działań nadzorczych związanych z zachowaniem normy czasu służby funkcjonariuszy oraz zachowania i stosowania jednolitej interpretacji przepisów **polecam** wdrożyć i nadzorować niżej wymienione rozwiązania:

1. W razie zaistnienia przypadku, o którym mowa w art. 130 ust. 2 ustawy o Służbie Więziennej tj. przedłużenia czasu służby funkcjonariuszowi, kierownik komórki organizacyjnej obowiązany jest do wprowadzania do programu – system planowania i ewidencji czasu pracy na bieżąco informacji o przedłużonym czasie służby oraz o udzielonym w zamian czasie wolnym w okresie rozliczeniowym.
2. Przyjąć rozwiązania organizacyjne umożliwiające funkcjonariuszom zapoznanie się z aktualnym stanem wypracowanych przez niego godzin.
3. Bezwzględnie realizować obowiązek zapoznawania funkcjonariuszy po okresie rozliczeniowym ze stanem wypracowanych przez nich godzin ponad normę określoną w art. 121 ust. 1 ustawy o Służbie Więziennej, z zachowaniem formy udokumentowania tej czynności.
4. Objąć szczególnym nadzorem rzetelność i terminowość wprowadzania danych do programu – system planowania i ewidencji czasu pracy zapewniający pobranie z tego programu aktualnych

i rzeczywistych danych dotyczących czasu służby funkcjonariuszy pionu ochrony w każdy poniedziałek do godziny 16.00.

5. Dane, o których mowa w pkt 4, proszę przekazywać do Biura Ochrony i Spraw Obronnych, zgodnie z wzorem i zaleceniami wynikającymi z pisma BO.0334.15.2020.PJ z dnia 6 maja 2020 roku.
6. Umożliwić funkcjonariuszom dostęp do opracowania „*Rozliczanie czasu służby funkcjonariuszy działu ochrony w jednostkach organizacyjnych Służby Więziennej*”, które stanowi załącznik nr 1 do pisma BO.532.1.2020.ATO z dnia 5 lutego 2020 roku oraz instrukcji systemu planowania i ewidencji czasu pracy, która stanowi załącznik nr 2 do tego pisma. Proszę także o objęcie nadzorem sposobu przeprowadzenia szkoleń w powyższym zakresie przez osoby zajmujące się praktycznym rozliczaniem czasu służby.
7. W związku z pojawiającymi się wątpliwościami dotyczącymi rzekomego przedawnienia godzin nadliczbowych wypracowanych przed 1 lipca 2019 roku, przeprowadzić ponownie działania wyjaśniające i informacyjne, wskazujące jednoznacznie, że nadpracowane godziny nie ulegają przedawnieniu.

W tym miejscu ponownie wyjaśniam i przypominam, że w art. 6 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Służby Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Celno-Skarbowej i Służby Więziennej oraz ich rodzin oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2019 r. poz. 635) wprowadzono nowy okres rozliczeniowy, nadając właściwe brzmienie art. 121 ust. 1 ustawy o Służbie Więziennej. Zgodnie ze zmianą legislacyjną czas służby funkcjonariusza wynosi obecnie przeciętnie 40 godzin tygodniowo w przyjętym okresie rozliczeniowym od dnia 1 stycznia do dnia 30 czerwca danego roku oraz od dnia 1 lipca do dnia 31 grudnia danego roku. Wyżej wskazaną ustawą zmieniającą nadano również nowe brzmienie art. 131 ustawy Służbie Więziennej, określając, iż w zamian za czas służby przekraczający normę określoną w wyżej cytowanym art. 121 ust. 1 funkcjonariuszowi przysługuje:

- 1) w okresie rozliczeniowym czas wolny od służby w tym samym wymiarze albo
- 2) po zakończeniu okresu rozliczeniowego rekompensata pieniężna, o ile w terminie 10 dni od dnia zakończenia okresu rozliczeniowego nie wystąpi z wnioskiem o udzielenie czasu wolnego od służby w tym samym wymiarze.

Z powyższego wynika jednoznacznie, iż:

- czas wolny w tym samym wymiarze co czas pełnienia służby ponad ustawowy wymiar funkcjonariusz otrzymuje co do zasady w tym samym okresie rozliczeniowym, w którym „wypracował” tzw. nadgodziny (wykładnia językowa);
- czas wolny w tym samym wymiarze co czas pełnienia służby ponad ustawowy wymiar funkcjonariusz może otrzymać po upływie okresu rozliczeniowego, w którym „wypracował” tzw. nadgodziny, o ile właściwy wniosek złoży w terminie 10 dni od dnia zakończenia okresu rozliczeniowego (wykładnia językowa);
- ekwiwalent pieniężny za pełnienie służby ponad ustawowy wymiar zostanie wypłacony funkcjonariuszom po upływie pierwszego okresu rozliczeniowego zgodnego z nowymi regulacjami prawnymi tj. po dniu 31 grudnia 2019 r. i za tzw. nadgodziny za okres od dnia 1 lipca 2019 r. do dnia 31 grudnia 2019 r. Analogiczny mechanizm będzie się powtarzał w kolejnych okresach rozliczeniowych (dla przykładu: ekwiwalent pieniężny za pełnienie służby ponad ustawowy wymiar za okres od dnia 1 stycznia 2020 r. do dnia 30 czerwca 2020 r. płatny od dnia 1 lipca 2020 r.).

Odnosząc się natomiast wprost do kwestii tzw. nadgodzin wypracowanych przez funkcjonariuszy przed dniem 1 lipca 2019 r., a więc przed dniem wejścia w życie znowelizowanych przepisów, zauważyć należy, iż ustawa zmieniająca w istocie uchyliła art. 137 ustawy o Służbie Więziennej (dla przypomnienia: „*Art. 137. 1. Funkcjonariusz, który przed dniem ustania stosunku służbowego nie wykorzystał czasu wolnego od służby za pełnienie służby ponad ustawowy wymiar, otrzymuje ekwiwalent pieniężny. 2. Ekwiwalent pieniężny za każde rozpoczęte 8 godzin niewykorzystanego czasu wolnego od służby ustala się w wysokości 1/21 miesięcznego uposażenia zasadniczego wraz z dodatkami o charakterze stałym należnego na ostatnio zajmowanym stanowisku służbowym.*”). Jednocześnie jednak, co niezwykle istotne, w art. 16 ust. 1 ustawy zmieniającej określono, że „*do udzielania czasu wolnego w zamian za czas służby przekraczający normę określoną w art. 121 ust. 1 ustawy zmienianej w art. 6 w brzmieniu dotychczasowym, pełnionej w okresie przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, stosuje się przepisy dotychczasowe*”. W ustępie 2 wskazanego artykułu określono natomiast, że funkcjonariuszowi Służby Więziennej zwalnianemu ze służby ekwiwalent pieniężny za niewykorzystany czas wolny od służby udzielany na podstawie art. 131 ustawy zmienianej w art. 6 w brzmieniu dotychczasowym, wypracowany w okresie przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, wypłaca się na podstawie przepisów dotychczasowych. W związku z powyższym tezę o rzekomym zakresie przez ustawodawcę 3 letniego terminu przedawnienia odbioru wypracowanych nadgodzin uznać należy za nieuzasadnioną. Wręcz przeciwnie, pozostając w zgodzie z obowiązującą literą prawa, stwierdzić należy jednoznacznie, iż roszczenie funkcjonariusza do otrzymania dnia wolnego

z tytułu wypracowanych nadgodzin przed dniem 1 lipca 2019 r. nie ulega 3-letniemu przedawnieniu. Taką gwarancję dają bowiem funkcjonariuszom właśnie przepisy ujęte w art. 16 ustawy zmieniającej, zachowujące dotychczasowe regulacje co do rozliczania tzw. nadgodzin wypracowanych przed dniem 1 lipca 2019 r. Przedawnieniu ulegać będzie natomiast roszczenie funkcjonariusza o wypłatę ekwiwalentu za pełnienie służby ponad ustawowy wymiar, podobnie zresztą, jak każde inne roszczenie o charakterze finansowym. Tutaj jednak należy odnieść się do kwestii określenia początku biegu okresu takiego przedawnienia. Bezspornym jest, że zgodnie z powszechnie obowiązującymi zasadami, bieg przedawnienia roszczenia rozpoczyna się w od dnia, w którym dane roszczenie stało się wymagalne. W przypadku więc nadgodzin wypracowanych przez funkcjonariuszy Służby Więziennej przed dniem 1 lipca 2019 r., które nie zostały im oddane w formie czasu wolnego od służby, będzie to dopiero dzień zwolnienia ze służby w Służbie Więziennej. Zgodnie bowiem z treścią art. 16 ustawy zmieniającej, „stare” nadgodziny należy rozliczać na zasadach dotychczasowych, a więc obowiązujących przed dniem wejścia w życie ustawy zmieniającej. W przypadku takich nierozliczonych nadgodzin zastosowanie będzie miał więc uchylony art. 137, zgodnie z którego treścią funkcjonariusz, który przed dniem ustania stosunku służbowego nie wykorzystał czasu wolnego od służby za pełnienie służby ponad ustawowy wymiar, otrzymuje ekwiwalent pieniężny. Cytowany art. 137 ustawy pragmatycznej nie będzie miał natomiast zastosowania do nadgodzin wypracowanych przez funkcjonariuszy po dniu wejścia w życie ustawy zmieniającej. Tak więc dla „nowych” nadgodzin przyjąć trzeba, iż początek biegu 3-letniego okresu przedawnienia dla dochodzenia roszczeń finansowych związanych z wypłatą ekwiwalentu pieniężnego za pełnienie służby ponad ustawowy wymiar rozpoczynać się będzie każdorazowo od konkretnego dnia danego miesiąca i roku, w którym nadgodziny te należało rozliczyć zgodnie z nowym brzmieniem art. 131 ustawy o Służbie Więziennej, a więc po zakończeniu każdego konkretnego okresu rozliczeniowego.

Ekwiwalent, o którym mowa powyżej zostanie obliczony według aktualnie obowiązującej stawki uposażenia należnego funkcjonariuszowi w dniu jego zwolnienia ze służby.

8. Podjąć wszelkie możliwe działania mające na celu udzielenie funkcjonariuszom czasu wolnego za wypracowane godziny, zarówno te powstałe podczas poprzednio obowiązującej regulacji ustawowej, jak i te powstałe pod rządami ustawy obecnie obowiązującej.
9. W celu kontynuacji działań związanych z likwidacją wakatów w jednostkach organizacyjnych, uwzględniając przy tym zmniejszenie liczby nadgodzin, przypominam o konieczności podejmowania działań mających na celu realizację przyjęć do służby w jak najkrótszym czasie, zgodnie z poleceniem z dnia 8 maja 2020 r. (BKS.102.3.3.2020.TS).

Jednocześnie informuję, że dotychczasowe działania mające na celu udzielanie funkcjonariuszom czasu wolnego za godziny nadliczbowe wypracowane przed 1 lipca 2019 r. przyniosły efekt w postaci udzielenia w okresie rozliczeniowym od 1 lipca 2019 r. do 31 grudnia 2019 r. łącznie 211 703 godzin czasu wolnego. Kontynuacja rozliczania nadgodzin powinna nadal następować w miarę możliwości i bez zbędnej zwłoki.

Ponadto, mając na uwadze właściwe i racjonalne wykorzystanie podległej Pani/Panu kadry jednostek organizacyjnych Służby Więziennej, **polecam** aby, zmiana miejsca pełnienia służby przez funkcjonariuszy pionu ochrony poprzez przeniesienie ich do innych pionów służb miała zawsze charakter wyjątkowy i poprzedzona była rzetelną analizą stanu nadgodzin w dziale ochrony. W szczególności taka zmiana nie może powodować nawet czasowego wystąpienia wakatu w pionie ochrony, ani być przyczyną nieobecności w służbie nowoprzyjętego funkcjonariusza pionu ochrony spowodowanej koniecznością wysłania go na kurs. Wskazana zmiana miejsca pełnienia służby absolutnie nie może skutkować przyrostem godzin nadliczbowych w pionie ochrony. Przypominam także, że wniosek o przeniesienie funkcjonariusza z pionu ochrony do pełnienia służby w innym dziale musi zawsze uzyskać zarówno wstępną akceptację właściwego dyrektora okręgowego, jak i finalną akceptację dyrektora Biura Ochrony i Spraw Obronnych, który swoją decyzję podejmować będzie w konsultacji z Dyrektorem Biura Kadr i Szkolenia.

Przypominam także, że wyłączenie etatu z działu ochrony i przekazanie go do innego pionu służby, każdorazowo wymaga zgody Dyrektora Generalnego Służby Więziennej.

Z treścią pisma proszę zapoznać funkcjonariuszy w podległych Pani/Panu jednostkach organizacyjnych.

W przypadku wątpliwości dotyczących wydanych poleceń i przekazanych informacji, proszę o ich niezwłoczne zgłaszanie. Do kontaktów roboczych w niniejszej sprawie wyznaczam Dyrektora Biura Ochrony i Spraw Obronnych oraz specjalistów: komórki ochronnej por. Andrzeja Tolisza oraz komórki kadrowej mjr. Marcina Nowakowskiego.

płk Andrzej Leńczuk

Wykonano w 1 egz. wg rozdzielnika – poczta elektroniczna

Do wiadomości:

Niezależny Samorządny Związek Zawodowy Funkcjonariuszy i Pracowników, Niezależny Samorządny Związek Zawodowy „Solidarność” Funkcjonariuszy i Pracowników Służby Więziennej